

Libertatea

POPORULUI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
ARAD, STR. EMINESCU Nr. 2
TELEFON 12312

ZIAR DE INFORMATIE ȘI LUPTA SOCIALISTA
FONDATOR: GH. VOȘTINAR

Abonamente: Lunar Lei 8000, Funcționa-
rii, muncitorii și peza sindicalisti lei
6500. Într-o primărie pe un an lei 200000

Socialiștii și nașterea lui Crist

de N. PRECUPAȘ-VALAHU

Nimic mai glădat — pentru unii — decât să vezi un socialist să se avânte în discuții cu privire la natura spirituală. Desigur mulți, foarte mulți privesc pe socialistii, ca pe niște oameni care ar avea din năpuzi locului existența unui Creator, înzălbici întreaga istorie creștină.

Socialiștii este cu alte cuvinte un ateu. O concepție fundamental greșită, pentru că socialismul nu impune o anumită credință după cum nu prezintă respingerea altă.

Socialiștii sunt oameni iliterari, săpăși și pe sine. Ei pot să creadă sau pot să respingă totul și în parte întreaga istorie a creștinismului.

Crist și întreaga lui doctrină a însemnat un moment de tranziție în societate potredă de atunci. A fost o revoluție care urmărea să dea „făcătura după muncă”.

Pentru unii ei erau din Nazaret, lumea era cum era organizată era „real”. Fi a vult ca cine are două rămași, una și o dea semenului său. Ei a cerut capetenilor de armată să se mulțumească cu solda lor iar trei ghiorilor să nu înșele pe nimeni. Sunt concepții care străbătând secolii se oglindesc în preceptele socialismului. Crist n'a făcut altceva decât să împartă lumea în două tabere: una bună care va sta în dreapta și alta rea. Socialismul împarte după război spre secole aceiași lume în exploațatori și exploatați, pretinzând pentru fiecare dreptul la viață. Socialismul nu impune nimic și crede ori nu crede în Dumnezeu. Este un principiu de conștiință respectat la extremă de socialism. Alături de cei mai fanatici așei pot sta cei în coș în lupta pentru fericeirea individului și mai înfocată adeptii ai Nazarineanului.

Socialismul nu este conștient de faptul că nu poate să semneze pentru o exploatare sub areasta ei. Nașterea lui Crist simbolizează stărsitul unei lumi exploatare și începutul unei noi ere: aceia a muncii.

Socialiștii nu au luat nici o poziție față de simbolica naștere din iesirea Betleemului pentru că în concepția lor OMUL este liber. Ei știu însă că Crist a fost o apăsare care revoluționează concepțiile învechite punând bazele noilor gândiri de nuanță socialistă.

Socialiștii nu se pierd în amănunte, pentru că ei au în față marea problemă a fericirii umane pe acest pământ. Rămâne duhovnicului să rezolve latura spirituală a omului. De nașterea simbolică a lui Crist socialistii își concentrează forțele lor pentru definitivă zdrobire a sistemului exploatare omului de către om și cu aceasta socialistii sunt mai creștini decât mulți alții.

Sărbătoarea Omului

Îngomăt în starea de grafie de pro primă sala încercărilor, omul a lucrat dealungul veacurilor, mături și sim-boluri pentru a se salva pe sine în suși. Astfel, propria sa condiție s'a iluminat de niște valori pe care dacă niciodată nu le va putea asimila, se va strădui mereu să le atingă. Este însăși destinul omului. Și este un destin, fericit sau nefericit, în măsura în care va ști să-și formuleze cu mai multă modestie niștile practice spre care tinde.

Istoria omului nu este o secă și sărbădă înșirare de întâmplări ale ha-tărului, ei dimpotrivă, o serie de sim-boluri ale adevărului roșit mai sus. Dacă, în cele mai multe cazuri, aceste simboluri sunt aguduitoare în tra-gedia lor, aceasta dovedește că omul și-a pierdut cea mai de preț virtu-te modestia și s'a împănuit cu înșele de aur ale trufiei, ale măririi, stăt de prezisibile câteodată, poate fiindcă — paradoxal — păstrează în esența lor blestemul prăbușirii.

Sărbătorim din nou nașterea Fiului teslarului din Nazaret cel mai exp-rinzător simbol pe care îl cunoaște mintea omenească. Și dacă am uitat vreodată și, vai, de câte ori — că nimic nu ne este dat pentru vesnicie atunci reculezerea zilelor de sărbătoră se cată să fie un kinerar care dăce-le: gropa celei mai simple nașteri, acolo unde șgura de pe suflet se to-

peste în fața luminilor simple, și un de niciodată nu vom fi ruginați căufl vom privi cu sinceritate în ochii se-menilor noștri, unde zălele trufiei, ale măririi — care prin mâinile no-ăștre ni le-am creșit și tot prin ele ne vom prăbuși — se vor lopi ca în-săși curgera zilelor.

Crăciunul este sărbătoarea întâlni-rii omului cu sine însuși. Și în ade-văr evocând misterul Nașterii avem în fața noastră imaginea purității, a simplității. Născându-se omul vine pe lume cu rimă din ceea ce este și ră-lăciilor de mai târziu, și cu darurile și împlinirile soartei.

Trupul său este gol — dar căi ren-șese să păstreze modestia și să nu ațerge viața înțelegând spre aură pier-zăniei.

În fața goliciunii omului la naștere, zămenul nu se ruginează; dar căi sun-tem în stare să ne privim pe noi însi-ne sau pe alții, după ce am trecut un timp pe calea veștii plină de chemări strălucitoare, dar mincinoase?

Modestia ne este înfrântă de îndoa-ia. Căci când începe ludocia, atunci toate cele adevărate încep să fugă și noi înșine fugim de adevăratele no-ăștre căburci, ascuțind și poposind la de-le ale trufiei. Și trufia ucide dragos-tes, ucide ideea semenului și oamănii pornește unii împotriva celorlalți, ca și cum unii — scotându-se eterni și mari — cineva ar voi să le smulgă biata și înșelățarea lor mărire din mână.

De acela Crăciunul trebuie să în-sărbătorească dragostea între oamănii. Este cel mai simplu și cel mai greu lucru în același timp: să înșesti oamănii, de oriunde au venit ei, oriunde se duc ei, fiindcă înși, fără nici o dege-nă, s'au așezat la fel de modest, la el de fără piză și trufie. Și atunci când înțelăm toate acestea care pot oții dragostea, să încercăm pe toate căile să le săngăm. Să ne ridicăm totdeauna peste niștile mărerile legale de o mână de pământ, să ne ridicăm la simbolurile și niștile pe care gem răzii înșegi și-au căzeli pentru că vină să nu ne fie mai aspră și mai recedecăi înșebele temănelor.

Atunci nu vor mai fi războie, nu vor mai fi ură, pământ răutate și ho-nie. Atunci va fi „pace pe pământ și între oamănii bunăvoină”.

E. MOTTA

Socialism și creștinism

De aproape două mii de ani, creș-tinimii sărbătorește la 23 Decembrie nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care — după cum rețee din scrierile evangheliștilor — înșreaga viață și-a înșinat-o ajutând pe cei săraci, vindecând pe cei bolnăvi și propovăduind iubirea între oamănii.

În înșcut ea și azi, orice reformă socială nouă întâmpină rezistența a-celora care nu văd cu ochi buni e-voluția popoarelor spre progres.

Iisus Hristos a fost răștignit pen-trucă a avut curajul să înșpre popoarelor creștina într-o viață mai bună. Forțele răgului au distrus OMUL dar n'au putut dștrage ideea care s'a rășpândit la toate popo-rele.

Tot astfel, înăințogă noștri socia-liști au fost înșpușcați, înșchii și persecutați pen-trucă s'au pus în slujba ideii de pace și libertate și pro-gres pentru toate popoarele rămase în întunerec.

După cum ideea creștină a prins rădăcini adânci în sufletele creștini-lor, suntem convingi că ideea socia-listă va înșumfa, fiind singura în măsură să pună bazele unei orga-nizări sociale care să permită tutu-ror popoarelor o dezvoltare nor-mală spre progres.

Când va dșspare exploatarea omu-lui de către om, cuvintele evanghe-lice își vor avea adevăratul lor înșteles: „Pace între oamănii și bună-voină”.

GH. MIHU

Cuvânt către poporul muncitor

de: GH. VOȘTINAR, deputat

Am suferit decenii de-a-rân dul sub tiranie. Ne-au arestat, ne-au închis și noi, luptătorii pentru libertate, am petre-cut nu un Crăciun în celulele întunecate ale închisorilor.

Am luptat și atunci pentru drepturile muncitorilor și din a-ceastă pricină am avut parte numai de persecuții și urmărit. Am luptat și am rămas modești până când acei care au călcat în picioare poporul muncitor și i-au stors puterile, fără deosebire de naționalitate, s'au îmbogățit. Pentru că în opresiune, în tiranie au fost uniți atât reacționarii români cât și cei maghiari.

Noi, socialiștii, propagăm fraternitatea nu numai de sărbă-tori ca fariseii moderni, ci în tottimpul vieții noastre, pen-trucă ne simțim frași cu toți aceia care sunt credincioși ideii de liber-tate personală a dreptății și egalității. Ca și în trecut, în viitor, în calitate de deputați, noi vom lupta, așa cum se cuvine unui socialist, pentru interesele poporului muncitor, de orice naționa-litate ar fi el, căci pentru noi, români sau maghiari, tiranii ne sunt dușmani, care când a fost vorba de jeruirea celor două po-poare s'au unit și și-au dat mâna.

Nici în viitor nu vom fugi din fața luptei, fiindcă este vor-ba de libertatea și eliberarea muncitorimii. Îndeplinim poruncile socialismului, care declară că o societate fericită și mai ome-nească nu va putea fi realizată decât prin lășăre și înlășare ale socialismului.

Multumire

Vad, Leția Roșescu și familia aduc și pe această cale mulțumiri tuturor celor care, cu prilejul dureroasei pierderi a revizitelor lor Minca, au încercat să le aducă o mâncare prin participarea la înmormântare, prin condoleanțe sau prin trimiterea de flori și corcane.

Mica publicitate

VAND casa din centru Oradea. Informații: Arad, Tudor Vladimirescu 23, Dr. Marta.

CAUT mașină de tricatat în stare bună de funcționat. Sinesie Joja, Rănușa, jud. Ara. oficiul poștal Mcneasa.

CAINE-lup s'a pierdut. Cine l-a găsit sau știe unde este, primește, la aducere, 100.000 lei recompensă. Rosenzweig. Dna Balașa nr. 205.

CAUT asociată domnișoară, d-nă văduvă, germană sau română cu capital serios pentru întreprinderea vopsitorie și țesătorie. Adresa: str. Episcop Radu nr. 23.

„SYLLA”
SZÉKELY GHEORGHE
Întreprindere pentru valorificarea lemnului
Bd. Elisabeta 10 — Tel. 22-87

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA
Concordia
GH. MUNTEANU
Strada Mihail Eminescu nr. 4
Tel.: 14-66.

Corso Tel.: 23-84.
Mat. 10 și 11.30, 3, 5, 7 și 9
Repr.: la 3, 5, 7 și orele 9 seara.

PROGRAM de CRĂCIUN
Cel mai bun film din sezonul anului 1946:

Stan și Bran
Studenti la Oxford
Stan și Bran
Studenti la Oxford
Stan și Bran
Studenti la Oxford

URANIA Telefon 12-32 Reprezentatii la: 3, 5, 7 și 9 ore

AZII Producția 1946: Garole Landis, Victor Mature și Lon Chaney IR. în cea mai frumoasă realizare:

L U A N A Un roman de dragoste și ură în epoca de piatră.

A R O Tel. 24-45. Repr.: la 3, 5, 7 și 9 seara.

Program de Craciun Dimineața la 11 Matineu
BULA, NAGYKOVACSY, AJTAY în
LUMINA ȘI UMBRĂ

Un succes formidabil, care a fost văzut la Timișoara de un număr de 50.000 de spectatori!

Micii meseriași știu că pentru situația de azi nu sistemul democratic e vinovat - ea fiind urmările războiului hitlerist

Anul 1946 a fost pentru micii meseriași, una din cele mai grele epoci, rezultând și fiind o rămășiță din nebunia războiului criminal al hitleriștilor. Fabricile împrăștiate și rulate — deasemenea o moștenire a războiului hitlerist — cu toate eforturile depuse, nu pot face față cererii consumatorilor și de aci rezultă faptul că și acum, pe piață, cerea e mai mare decât oferta.

Toată lumea înțelege că pentru actuala situație, nu sistemul democrat este vinovat, ci aceia care au dus țara la puștierea din care mulți ani mai trebuie până să ieșim. Incendial mondial, pornit de Hitler, care a adus în lume grozăvii, crime și imense pagube materiale pentru toată lumea, n'a cruțat nici țara noastră și în această suferințe și lipsuri — regretabil — trebuie să trăim și noi.

În uriașă muncă de reconstrucție a țării, întreprinse de milioanele de muncitori, e natural să participe și micii meseriași, caare au înțeles cuvântul de ordine al timpului, au înțeles situația muncitorilor și au convenit, în mare măsură, ca producția să meargă înainte, pe cât posibil fără piedeci, pentru că de aceasta depinde îmbunătățirea situației economice și a țării.

Meseriașii social democrați merită laude deosebite pentru că au văzut mai degrabă calea de ieșire din greutățile războiului și a constatat că din această situație se poate ieși numai prin eforturi mari și dintr-o muncă absolut conștientă și gata de orice jertfe și numai aceste ne pot duce spre dezvoltarea de unde vom putea porni la realizarea adevăratei societăți democratice.

Cunoaștem toate greutățile în mijlocul cărora trăiesc micii meseriași. Însă trebuie să recunoaștem că muncitorimea este într-o situație și mai grea. Vedem însă și aceea că situația locuitorilor din celelalte țări e și mai rea, dar au încredere în viitor pentru că știu că sistemul democratic în curs de realizare, va aduce mulțumirea generală pe seama tuturor celor ce lucrează. Și micii meseriași au aparținut întodeauna acelor care au trăit din munca lor, deci vor putea avea un loc demn și în viitoarea societate, pentru că și după aceasta vor aparține tot mării familii a celor ce muncesc.

ȘTEFAN FEIER

TIPOGRAFIA
Ienciu
lucrează cel mai frumos
ARAD, Bulev. Carol nr. 6.

„RAPID”
Propri.: Bonyhâti Desideriu
Arad, strada Eminescu 3.
Mijlocește case, intravilane, pământ în întreg orașul cu cele mai diferite prețuri.

I. CUDAN
aurar-ceasornicar,
Atelier special
Vis-a-vas gara El. Podgoria.

LEOPOLD BREUER
PIELĂRIE
Piața Avram Iancu c. Urania.

SOCIETATEA COMERCIALĂ ANON. A AGRICULTORILOR ARAD
Bulev. Regele Ferdinand 41
Tel.: 14-63.

I. R. C. B.
Industrie Română de ciorapi și tricotaje
S. A. ARAD

S'a deschis o nouă farmacie în bd. Regele Ferdinand 65
Farmacia Salvator
Proprietar: SZEPSI ZOLTAN

SAVOY Telefon: 32-22.
Repr. la: 3, 4 30, 6, 7 30 și 9. Matineu la ora 11.30
PREMIERA celui mai frumos spectacol de Crăciun!
PĂDUREA INDRĂGOSTIȚILOR
Un film românesc premiat la concursul de filme din VIENA: cu: Eugenia Rădulescu, G. Manu, Gh. Crișan, Elisa Petrichescu

Schimbare în mersul trenurilor electrice

Direcțiunea Căii Ferate Electrice Arad-Podgoria aduce la cunoștința generală că din cauza restricțiilor impuse în consumul de energie electrică de Primăria orașului Arad din cauza lipsei de cărbuni, vor circula cu încetare din ziua de 24 Decembrie 1946 și până la noua dispozițiuni numai trei grupe de trenuri pe zi și anume:

— Trenul cu plecare din Arad la ora 5, trenul cu plecare din Pâncota la ora 4.55 și trenul cu plecare din Radna la ora 6.20.

— Trenul cu plecare din Arad la ora 14.15, trenul cu plecare din Pâncota la ora 14.10 și trenul cu plecare din Radna la 14.35.

— Trenul cu plecare din Arad la ora 18.00; trenul cu plecare din Pâncota la ora 17.55 și trenul cu plecare din Radna la ora 18.20.

Depozit de vinuri și fabrică de sifon
„CRISTAL”
Proprietar: PETRE GUI,
ARAD, Strada Greceanu 21.
Tel.: 21-80

„Fatma”
Ing. A. DOMAN
Calea V. Vlaicu 67
:: Fabrică metalurgică ::

Albituri bărbătești
elegante și frumoase
La REX
Arad, Strada M. Eminescu 12

PIELĂRIA
Monopol
Arad
ARAD, P. AVRAM IANCU

„Atlantica”
PĂDUREAN și SANDOR
s. l. n. c.
Bulev. Regina Maria nr. 12.
Tel.: 31-92.

SERATA I. T. A. 4 Ianuarie în Sălile Primăriei

O vizit la fabrica ITA

ASA SE NASTE PANZA...

4.500 lucratori prelucreaza saptamanal 70.000 kg. bumbac

Simfonia celor 35.000 fuse. Realizari culturale si sociale la muncitori

Printre muncitorii care au castigat toate concursurile de tesatorie - Acolo unde munca se imbratiseaza cu poezia si cura despre necesitatea mai multor filaturi

Un reportaj de V. LOVIN

La baza industriei noastre textile, fabricuri de uzinele din restul țării și de sutele de ateliere răspicite prin orașe și sate, stă fabrica judecătorească Industrială Textilă Arădiană, una din cele mai mari fabrici integrale pentru producția pânzei de bumbac. De curând am vizitat această uzină uzină în ale cărei încăperi pe care 4.000 de lucrători — bărbați și femei — își câștigă pâinea zilnică și se străduiesc oră de oră să dea câștigul tot mai mari și mai bogat de fire de bumbac și pânză.

Căci cine ar crede că din bumbacul adunat odinioară de pe valea Milului sau de pe câmpurile albe ale Mississippi, iar azi din îndepărtatele republici ale URSS, omul și mașina creează cele mai frumoase lucruri? Sub ochii mirate și profanului, din cantitatea înormă de bumbac murdar, în câteva ore numai ies zeci și sute de metri de pânză sau mii de scurțuri de stă, gata de a lua drumul filaturii. Nicăieri această muncă a tehnicii și a efortului necesitat al omului nu se poate vedea mai bine decât la ITA, poate singura țesătorie integrală din țară, care prelucraza exclusiv bumbacul. Dar să încercăm să pătrunдем în tainele acestei uzine

cele 35.000 de fuse ale filaturii par să se întrec unele pe altele să îmbrace cât mai mulți cilindri de carton. Ai impresia de multe ori că te află în fața unei jucării minunate, formate din — vă mai amintiți — stălp de telefon cu susținătoare albe. Dar nu întotdeauna, mașinile și oamenii lucau cu atâta zel. În timpul războiului, când nu se mai putea importa bumbac din străinătate, ei erau prelucrate descurse și bumbacul indigen, în calitate prea mică pentru capacitatea fabricii. De unde la sfârșitul anului 1944 se prelucra numai 25.000 kg. săptămânal de asemenea scurțuri. Începând din primăvara lui 1945 filatura prelucraza pânză la 70.000 kg. bumbac săptămânal, în 3 serii de echipe, așa fel că niciodată simfonia fuselor nu încetează. Aceasta datorită bumbacului venit din URSS care se întoarce într'un mare procentaj în țara lui de origine.

„Simfonia” Este războiul cu suveica. Aici este inima creației. Două șiruri de fire, unul în lung și altul în lat, tot întrecându-se, care să meergă mai repede, să pomenesc legate printre ele, și devin pânză. O pânză albă, tare, aspră, rezistentă, născută din alte cântece. Pe vremuri când suveica era mănuită de om, i s'au închinat și cântece și arii. Astăzi încă nu avem o simfonie a suveicilor. Dar atunci aveam mai multă muzică și mai puțină pânză, acum avem mai multă pânză și mai puțină muzică. Dar toate acestea au mers mai repede decât al parcurs, că titorule, aceste rânduri! Bumbacul a devenit fir, firul a devenit pânză și acum, asemenea unei frumoase dudule, o țesem în budouar.

TOALETA... BUMBACULUI

Bumbacul venit de departe, după o călătorie de zile și săptămâni, este — asemenea omului — murdar, plin de toate impuritățile culese de pe drum, încălzit, înghesuit, așa încât de cum intră pe poarta fabricii este supus la o toaletă riguroasă. Mai întâi este respirat, aerat, cu ajutorul unor ghiaburi rulante, apoi trece la operațiunea de scărmanare proprie zisă, când din încălceala asemenea părului unei vrăjitoare, capătă aspect nobil, o albeață a inocentei, din care toate impuritățile drumului au fost cu minuțiozitate defrișate.

uzina specializată vine să așeze totul în ordine. Fiindcă cu cât bumbacul se scărmană, devine mai plin de năbbă, mai stralucitor, ca prima fructă proaspătă. Și încă lângă ușa era un călăgog obez și abia muncător, tras cu sula în niște horte de unde ese tot mai alab și tot mai de ne-recunoscut ecum supletea îi este atât de grațioasă încât aproape că nici nu-l observi cum se înfășoară pe niște cilindri de carton ca o vâlează de beinchișniț. Totul se pețrece — cum spus într-o simfonie de făcături, fiindcă

DELA FIR LA PANZA Cilindrii de carton înveliți în fire pleacă acum spre o altă încăpere. Din nou, bumbacul capătă acum altă înfățișare, ca Făt-Frumos din poveștile copilăriei. Firul intră în țesătorie și aici unele au o soartă mai bună, altele, una mai proastă în timp ce, unele indolente sunt smulțite la fiecare jumătate de secundă, altele sunt deadreptul ameițite, aruncate dintr'un coș într'altul, ca într'un coșmar.

Arădianii la târgul de mostre dela Oradea

Dar, desigur, dacă bumbacul la aspectul unei fecioare născute din lapte, bărbății și femeile lucrează aci în condițiuni grele: expuși mereu să înghită praful pe care bumbacul îl deapănă pentru a intra în sălile următoare, unde soarta îi se schimbă cu totul, acești oameni care i-au dat un aspect atât de frumos se bucură poate cel mai puțin de opera lor. Mai puțin decât a ceea sub ochii și priceperea căroră messa albă, înormă, ca zăpada vânturată, devine un subțire fir de abia îl poți atinge. Dar de aci începe minunea și ce-ai spune despre o minune stropită cu noroiu?

La Oradea este organizat acum un târg de mostre, menit să prezinte opiniile publice, cum și vizitatorilor din străinătate, eforturile postbelice ale industriei și meseriașilor noștri. Este deci firesc ca pentru organizarea acestui târg să se fi făcut eforturi mari și să fi fost chemați să participe, în primul rând reprezentanții ai industriei bihorene. Dar organizatorii târgului nu s'au limitat numai la Oradea și la Bihor, ci au invitat și industriile și meseriașii din județele și orașele învecinate, deci și de la Arad.

Ar fi greu să descriem fiecare legătură în parte — toate sunt executate în piele și mătase, hârtie catifelată sau mătăsoasă — însă ele fac parte — toate — din seria de lucrări prin care d. Iacob Toma a obținut premiul la Paris și Berlin și la multe alte expoziții din țară și din care a expus câteva și în cadrul Pavilionului României dela Expoziția Internațională dela New-York din 1939, unde deasemenea a obținut un mare succes de public.

Simfonia celor 35.000 de fuse

Daș să urmărim mai de aproape destinația bumbacului fiindcă acum în pepe să devină într'adevăr interesant. Ieșit dela toaletă, într'o serie de mașini, milioane de rotite care cântă ca cântecul ciudat de metal lovind, se de metal, de milioane de șuruburi care se înșănă unele pe altele, ca și cum ai bate cânt'odată la sute de mașini de scris. Fiecare făcături este aci înregistrată la acelaș timbru de către muncitorii, fiecare schimbând de fus are timbrul lui special și când oraș nu merge cum trebuie,

Printre cei ce au răspunschemării venite dela Oradea, e și secția legătoriei de cărți a „Diecezanei” de sub conducerea vrednicului meseriaș care este Iacob Toma. Legătoria „Diecezanei” participă la târgul de mostre dela Oradea cu un număr de 11 lucrări, toate legături de artă și lux, printre care și o mapă de birou din piele albastră. Ar fi greu să descriem fiecare legătură în parte — toate sunt executate în piele și mătase, hârtie catifelată sau mătăsoasă — însă ele fac parte — toate — din seria de lucrări prin care d. Iacob Toma a obținut premiul la Paris și Berlin și la multe alte expoziții din țară și din care a expus câteva și în cadrul Pavilionului României dela Expoziția Internațională dela New-York din 1939, unde deasemenea a obținut un mare succes de public. Am menționat trimiterea la târgul de mostre dela Oradea a lucrărilor d-lui Toma, pentru că ele confirmă odată mai mult temeinicia pregătirii profesionale a meseriașilor și industriilor noastre.

Realizările sociale ale ITA-ii Pe cât este de integrală fabrica ITA pe atât de mult se apropie de ideal în ce privește organizația socială pentru muncitorii din această uzină. (Continuare în pag. 7.)

Ultimela rotă și pânza este gata. Trebuie prin câteva minute și muncă, pânza trebuie din nou spălată și uscată. Intrăm deci acum în a doua etapă: peșt cu mașini mari, masive, în niște urși morocănești cu bătă de ulei și țevi din care iese apă rece, prin spăta. Pe dedesubtul bumbacului pânza alunecă în băile cu clor, apoi în bazinele cu apă și prima parte a firului este gata. Urmază uscare în niște camere în care căldura este insuportabilă. Acum mai merge încă, fiindcă este iarnă aspră. Dar vopsea trebuie să fie un chin. După ce s'a uscat, pânza trebuie să nu nou chin: este înormă, așa cum pe vremuri închizitia făcându pe un menț în toate direcțiile. Când și această operațiune este gata, începe „faydarea” adică vopsirea și închizirea cu diferite culori și desene. La această operațiune se folosim cu ceva cunoștințe nouă, care ăstăzi în lumea deșuzii și dezamăgiri a t. pografiilor: pânza se imprimă în fel ca și zărele. Niște valțuri înormă cu vopsea galbenă, roșie, verde, alba stră roz se învârtesc greoi și pânza trece prin ele. Și când vopseaua s'a uscat, firul de bumbac metamorfozat în pânză — încât nu-l mai recunoști — la drumul prăvăliilor în batoșuri frumoase împachetate cu etichetă, emblema și țesut. Astfel, ceea ce pământul a dat sub formă de capsule de bumbac, acum călătorește în lume, acoperind țesături, sub formă de pânză. Realizările sociale ale ITA-ii Pe cât este de integrală fabrica ITA pe atât de mult se apropie de ideal în ce privește organizația socială pentru muncitorii din această uzină. (Continuare în pag. 7.)

Salarii egale pentru bărbați și femei

Cu ani în urmă se părea natural ca femeile să aibă salarii mai mici decât bărbații în aceleași ocupații. Cu atât în urmă femeile nu puteau da același randament ca bărbații pentru că erau defavorizate de lipsa de putere. Ori forța fizică juca un rol important în industrie și de multe ori chiar și în comerț.

Desvoltarea tehnicii și mecanizarea industriei au permis să elimine necesitatea pentru forța muncitoare și astfel femei și bărbați pot lucra bine ocupa aceleași funcțiuni și randamentul femeilor — o arată statisticele — este tot atât de mare ca cel al bărbaților. Totul este mecanizat în industrie, toate piețele sunt transportate de mașinile, lucrările de câmp au fost înlocuite de tractoare etc.

În această nouă situație s'a ridicat în mod firesc întrebarea dacă femeile au dreptul la salarii egale cu cei ai bărbaților. Pentru a soluționa această problemă, în Anglia s'a constituit o Comisie Reală de Cercetare.

Comisia era însărcinată să examineze raportul dintre salariile bărbaților și al femeilor din serviciile publice, industrie și alte ramuri de activitate și să raporteze asupra consecințelor economice și financiare pe care le-ar avea adoptarea principiului de salarii egale pentru femei și bărbați.

Comisia are a lucrat sub conducerea lui Sir Cyril Asquith și care se compune din 8 membri și a prezentat de curând raportul.

Raportul nu conține recomandări ci numai o dare de seamă amănunțită, atât de amănunțită că el s'a publicat în formă de broșură, și broșura are 218 pagini.

Comisia a evaluat implicațiile pe care le ar avea adoptarea sistemului de plăți egale la bărbați și femei numai în funcțiuni publice, și a raportat că se însumează o cheltuială în plus de cea 36 milioane lire sterline pe an.

Comisia nu a examinat implicațiile economice în domeniul industriei deoarece aici acordul trebuie să fie rezultatul direct al negocierilor dintre patroni și salariați.

„MIHAI” M. PASTERNAK
Bulev. Regina Maria nr. 8.
Specializat în fire de lucru de mână

Simon Moise
magazin de albțuși
Arad, bulev. Regina Maria nr. 8.

Eric Málka
cofetărie
Arad, bd. Reg. Ferdinand 5.
Sărbători fericite și An Nou fericit cunoscuților

Ce trebuie să știm despre sindicatele grecești pentru a înțelege situația politică

— Un scurt istoric al frământărilor muncitorești elene —

De la eliberarea Greciei în 1944 situația sindicală din Grecia a fost nestabilă supuși unor fluctuații cauzate de impulsuri alternative din partea extremei stângi și extremei drepte. În timpul luptei s'a agravat, ducând la paralizia virtuală a administrației.

Efectul disensiunilor din sânul mișcării sindicale și al lipsei unor organe executive recunoscute de toată lumea, care să controleze Confederația Generală a Muncii și sindicatele ei componente, este distragerea lucrătorilor de la sarcinile reconstrucției de care economia greacă are atâtă nevoie.

Toți prietenii Greciei recunosc urgenta necesitate a rezolvării deosebirilor de vederi dintre sindicalismul grec de stânga și dreapta. Guvernul britanic, consultat de guvernul grec, a făcut tot ce a putut pentru a contribui prin sfaturi și o astfel de soluție. După cum a declarat dl. Bevin în Camera Comunelor, în cursul dezbaterii asupra politicii externe din 22 Octombrie, Guvernul Majestății Sale și minoritatea organizată din lumea întreagă de cea mai mare importanță funcționară și dezvoltării unor sindicate libere în Grecia.

În momentul de față există trei mari grupuri ale mișcării sindicale grecești: întâi, grupul de dreapta naționalist (sau reformist) condus de dl. Makris, al doilea, grupul de centru al muncitorimii socialiste, condus de dl. Kalomiris și Stratis, al treilea, grupurile de stânga (Ergas); o combinație de FAM și comuniști, condusă de aceștia din urmă.

Presă raportează din Paris că Federația Mondială a Sindicatelor, a dat instrucțiuni secretariatului ei să înceapă negocieri cu guvernul grec, pentru a căuta să obțină o soluție a complicatei chestiuni a sindicatelor grecești. Această hotărâre a fost luată după ce au fost ascultate vederile fruntașilor sindicalisti grecești de stânga Papanigas și Stratis.

Există în Grecia peste 2000 sindicate din care fac parte numai circa 200.000 lucrători. În unele cazuri nu prea numeroase, sindicatele aceluiași meserii sau industrii sunt grupate într-o Federație națională. În orase, toate sindicatele aparțin unor centre de lucru, care coordonează activitatea lor. Deasupra acestor grupuri se află Confederația Generală a Muncii (care este organul suprem). Executiva acestui este aleasă de un congres național periodic.

Se știe că, ca urmare la imposibilitatea unui acord între grupul de stânga și acela de dreapta și sindicatelor în Septembrie 1945, Ministrul Muncii a promulgat renumita decizie No. 24.792, prin care a numit pe dl. Kalomiris, Stratis și Makris secretari ai unei noi Executive Provizorii a Confederației Generale a Muncii, urmând să aibă încă 11 membri. Deosemenii urmau să fie numite executive provizorii ale centrelor de lucru și sindicatelor, pe baza de reprezentare.

Darna Ioan
comerciant lemne de foc
Str. Virginia Hotăran nr. 5
Tel.: 29-35.

POGANA EMIL
șelar-curelar
Arad, Str. Dr. Ioan Suciu 32

„Lyone”
magazin de modă
Arad,
Bulev. Regina Maria nr. 2.

Knapp Alexandru
întreprindere de vopsitorie și curățătorie chimică
ARAD
Magazin de primire: Strada Brătianu 2-4.
Uzină: Strada Episcop Radu nr. 10.

V. I. Coloman Hartman
BIJUTERIE
B-dul Regina Maria nr. 26. Telefon: 20-14.

Colonial Comerț coloniale, delicatese, zaharicale
Proprietar:
Georgescu Samson
(Telefon: 21-01) Arad, strada Meșianu 7.

fare, și alegeri urmau să fie pregătite pentru Martie 1946.

La alegerea delegaților de către congresul din Martie Ergas a obținut un succes răsunător, și în Februarie a devenit evident că Ergas va controla congresul. Atunci dl. Makris a făcut apel, pe baze constituționale împotriva validității deciziei No. 24.792, și s'a despărțit de mișcarea sindicalistă oficială.

Totuși, congresul s'a întrunit în Martie, și a ales o Executive a Confederației Generale a Muncii compusă din 7 membri, dintre care 4 Comuniști, un reprezentant al EAM-ului și dl. Kalomiris și Stratis. O delegație internațională cuprinzând reprezentanți ai Congresului Sindicatelor Britanici, al Confederației Generale a Muncii Franceze și al Sindicatelor Sovietice, a certificat ca procedura a fost legală, și confederația a fost admisă ca membră a Federației Mondiale a Sindicatelor.

La 26 Iunie 1946 Consiliul de Stat, suprema autoritate legală greacă, pronunțându-se asupra apelului introdus de dl. Makris în Februarie a decis că decizia No. 24.792 este nulă. În consecință, toate alegerile și deciziile sindicatelor și centrelor de lucru au fost anulate și Executive Confederației Generale a Muncii, compusă din 7 membri, a primit ordinul de a preda actele Ministrului Muncii în termen de 48 ore.

La 13 Iulie, Ministrul Muncii a preluat Confederația Generală a Muncii, Secretarul general comunist, Dl. Papanigas, precum și Dl. Theos și Stratis au fost arestați pe baza unei acuzații tehnice, și condamnați la 4 luni închisoare, dar au fost eliberați imediat contra cauțiune. Dl. Leon Jouhaux de la Federația Mondială a Sindicatelor a fost martor al apărării.

În August, Ministrul Muncii a numit o Executive Provizorie a Confederației Generale a Muncii, compusă din 21 membri: 16 reprezentanți ai dreptei și 5 reprezentanți ai stângii. Aceștia din urmă au refuzat să accepte postul. S-au numit deosemenii executivă predominant de dreapta pentru sindicate și centre de lucru.

În acele împrejurări, guvernul grec a cerut ajutorul guvernului Majestății Sale, pentru a găsi o soluție a crizei. Dl. Braine, Atașatul Muncii de la Ambasada Britanică din Roma, a fost trimis la Atena la sfârșitul lui August, pentru a sfătui guvernul grec. Dl. Braine a recomandat înființarea unei Confederații Generale a Muncii compuse din 7 membri aleși la congresul din Martie, plus 5 membri ai grupului Makris, și ca această executive să supravegheze noile alegeri, cu observatori din partea sindicatelor internaționale.

La 11 Noiembrie, Dl. Tsaldaris a numit că guvernul grec acceptă propunerile D-lui Braine, care însă nu întâmpinată opoziția violentă a extremei drepte și refuzul extremei stângi. Ultimele știri din Grecia arată că reconcilierea celor două puncte de vedere tot mai este posibilă. Meditația Federației Mondiale a Sindicatelor, care pare a fi avută în vedere, ar putea fi de ajutor.

:-: Aspecte și preocupări din U. R. S. S. :-:

Restaurarea unui vechi orologiu la Leningrad

Correspondența din Leningrad al ziarului „Izvestia” comunică: În urma hotărârii Comitetului executiv al Consiliului municipal din Leningrad, s'a început restaurarea unui vechi orologiu din epoca lui Petru a instalat în turnul Catedralei din fortăreața „Petru și Pavel”.

Orologiul a fost testat pe timpul lui Petru I sub acoperirea turnului, care pe vremea aceea era încă de lemn. Orologiul bătea orele, după care urma o muzică din frumpele. Mai târziu, în turn s'a instalat un orologiu adus din Olanda, cu 35 de clopote mari și mici. Incendul din anul 1756 a distrus acest orologiu și el a fost înlocuit cu un alt orologiu, care executa imnul național și requiemul „Căi de miază noapte Domnului”.

Pentru restaurarea orologiuului s'a investit un milion de ruble. A început alegerea clopotelor. Se începu pe proiectul unei ridicări automate a greutateilor orologiuului. Vechiul orologiu se învârtea cu mâna, cu ajutorul unei manivele. Greutatele lui fiind ridicate la 30 metri. Inginerul L. A. Jukovski, care a fost însărcinat cu conducerea tuturor acestor lucrări, calculează schema schemei muzicale. El o va înscrice apoi cu ajutorul unor ael metalice pe tamburul orologiuului.

Orologiul va începe să funcționeze la sfârșitul acestui an. La amiază el va executa „Cântecul despre Patrie” iar la miezul nopții imnul național al Uniunii Sovietice.

Un puț de petrol înclinat în U.R.S.S.

Brigada meșterului Aga Neimatulla, bine cunoscut printre petrolisti din Baku, a săpat în interiorul orașului un puț înclinat, care trece pe sub două șosele, pe sub o linie de tramvai și pe sub mai multe case. Puțul adânc de 2.513 metri, a fost săpat cu un sfrețel — turbina cu 30 zile înainte de termenul prevăzut.

Brigada meșterului Akopdjanov, de la sonda No. 7 a trustului „Staljanef” și-a asimilat cu succes acest puț. După ce s'au instalat țevile de exploatare și s'a extras amestecul de lut, a început să iasă petrolul. Prestanța acestuia creștea cu fiecare oră. Petrolistii au instalat repede la gura puțului o armătură grea. Acest lucru s'a efectuat la timp. Puțul a izbucnit deodată cu o mare putere. Acum s'a stabilit pentru acest puț, un regim tehnologic determinat și el dă pe zi, peste 100 tone țivil curat.

Minerva
LIBRĂRIE ȘI PAPETĂRIE
Arad

Arta poporului învingător

de M. Hrapcenca

Puterea spirituală a poporului sovietic, care s'a vădit cu atâta măreție pe câmpurile de luptă și în faptele eroice ale muncii, s'a manifestat și prin aceea că și în alte domenii gău dărea creatoroare a poporului nu m elăbit în țara noastră, în anul grei și războiului. Artiștii sovietici care și-au consacrat munca lor creatoroare libertății și independenței Patriei au adus o contribuție considerabilă la opera națională a înfrângerii înșmanului.

Cele mai bune opere ale artei sovietice, apărute în timpul Marelui Războiu Național, prezintă o enormă valoare artistică. Ele sunt păstrarea de ideea unui înalt patriotism, exprimă sentimentele întregului popor. Adjuccarea premiilor „Stalin” este o con firmare universală a însemnătății artistice și culturale a celor mai emi nente opere ale artei sovietice.

Oratorul compozitorului I. Saporin „Povestea despre lupta pentru țara sa deasă”, este o operă monumentală, pătrunse de patos patriotic. Ea pove stește cu mânie despre cotropirea țării de către dușmani de groasnicele su ferințe aduse de această cotropire. An t'm cântarea inspirată, dedicată fap telor eroice ale Armatei Roșii și ale poporului sovietic. Cele mai impresio nante părți ale oratorului sunt conșo rate zilelor apărării eroice a Stalin gradului și glorificării eroilor Războ iului Național. Aici, melodiile lirico- etetice ale oratorului, patosul lui în război, ating o putere de expresie extraordinară. „Povestea se termină prin un fermecător tablou al primă veii înflorite, al victiei care tenaște după victorie. Compozitorul a creat o operă care are adânci rădăcini în viața și creația poporului.

Influența binefăcătoare a muzicii populare se reliefează și în cantanta compozitorului ucrainean A. Stogaren co, „Ucraina mea”. — Intemeiat pe muzica populară ucraineană, compo zitorul a știut să exprime în mod im presionant suferințele poporului ucrain ean în timpul ocupației germane și marea bucurie a eliberării de cotropi torii fasciști.

A cincea simfonie a lui Prokofiev te copleșește prin boacăia și însemnătatea conținutului. Compozitorul a întruchipat în această operă marile și nobilele sentimente ale omului sovietic, curate lui năzuințe. Intreaga sim fonie este luminată și încălzită de o concepție de viață optimi ste. Maestru eminent al creației simfonice, Prokofiev a reușit să exprime în opera sa, într'o limbă muzicală clară, o complicată idee artistică. Aceasta face ca o pera să devină adânc impresio nantă și în acelaș timp, accesibi lă straturilor largi de ascultători.

Clocotirea vijelioasă a vieții, ciocniri și conflicte patetice sunt redete în muzica celei de a doua simfonii a lui Hacıaturian,

care cucerește pe ascultător prin patima turburătoare și dramatis mul ei. Opera compozitorului ex primă și afirmă victoria spiritului asupra puterii întunecului și a răului.

„Patria”, — denumirea simfoni ei lui Popov, exprima bine gâ n dul compozitorului. Prin intuiție, ascultătorul înțelege simfonia, că o povestire despre ceva a propiat și scump. Înaintea sa se desfășoară tablourile bucuriei și suferinței poporului, muzica expr imă înălțarea măreția puterilor naționale.

În „Quartetul IX” al lui Mias kovski, primul loc este ocupat de motivele lirice. Extrem de a trăgătoare este în această operă intimitatea ei melodică, rafina mentul ei extraordinar în expr imarea emoțiilor umane. După cla ritatea gândirii muzicale, după limpezimea de cristal a compoziției, opera face parte din cele mai frumoase compoziții de acest gen.

În simfonia lui A. Balancivad ze, Concertul pentru vioară al lui N. Racov, Concertul pentru pian al lui Feinberg, Quartetul lui Cemborgi, se simte măestria ma tură a unor compozitori talentați care au întruchipat în mod stră lucit interesante lor concepții muzicale.

Autorul multor compoziții, cel mai vechiu maestru al artei muzi cale sovietice, R. Glier, posedă

admirabilul „secret” al compoziției vocale. Concertul lui „pen tru voce și orchestră” e plin de eleganță și strălucire.

Un mare interes prezintă compoziția pentru muzica de cameră a lui Șostakoviči. — un trio plin de emoție și dinamism lăun tric. Găsim în această operă ori ginală mult sentiment adânc, ideal muzicale de mare putere de convingere, pentru care com pozitorul a găsit forme ingenioa se de exprimare.

Cunoscător eminent al muzicii populare, V. Zaharov, posedă un talent incomparabil pentru crearea cântecelor. Cu un simț precis și sigur al „spiritului” câ ntecului popular, el știe să chemă la viață, fermecătoare melodi, care și gădesc repede drumul spre inima poporului. Cântecele creatoare în 1943—1944, „Gloria puterii sovietice”, „Cântecul în onoarea lui Stalin”, „Cântecul în onoarea lui Molotov”, „Des pre infanterie”, „Oriunde m'aș duce”, „Cu fața spre Apus”, „Ka tiușă”, sunt printre cele mai bu ne opere ale acestui compozi tor.

Melodile puternică și sinceră te lirică, lăță caracteristicile câ ntecilor bine cunoscute de mare le public, ale compozitorului A. Novikov. Cântecele „Vasia — Va silioč”, „Cinci gloante”, „Vântul Rece” și altele se bucură de o mare popularitate. (Ofpress).

Noutăți sovietice în domeniul razelor mitogenetice

Ziarul „Izvestia” scrie: Preșidu mul Academiei de Medicină a URSS a audiat o comunicare a profesorului A. G. Gurvici, directorul Institutului de biologie experimentală, despre lucrările Institutului.

În cea 23 de ani care nu trecuș de la data când A. G. Gurvici a descoperit razele mitogenetice, a luat lăntă o știință a mitogenezel care, în general, are o mare însemnătate biologică. Aceste raze își fac apariția la manifestă rile vitale principale. La Institut se studiază problema cancerului, teoria fiziologică a protoplasmelor și problema excitației nervoase.

Lucrările Institutului au stabilit că procesul diviziunii celulare este legat de iradiațiunea mitogenetică. Când se dezvoltă în organism tumoarea can ceroasă, celulele acesteia manifestă o iradiatiune intensă, pe câtă vreme sângele încetează această iradiatiun. Înțetarea iradiatiunii este condiționată de apariția în sângele bolnavului a unul corp chimic special, denumit „Stufare canceroasă”. Dacă se intro duc în corpul șoarecilor unele corpuri chimice care provoacă în mod arti ficial tumoarea canceroasă, la sfârșitul celei de a doua luni se poate descoperi în sângele acestora existența „stufă

rii canceroase”. Tumoarea canceroasă însă se observă la șoareci de abia sfârșitul celei de a 7-a luni.

Conferențiarul a făcut de asemenea o comunicare despre cercetările cu privire la teoria fiziologică a protoplasmei, prelucrată de dânsul.

E ecutarea la Institut a unor cercetări cu privire la procesele excitației nervilor și a învalșului cerebral a dus la noi concluzii despre natura excitației nervoase. Prin metoda analizei spectrale s'a stabilit că una și aceeași fibră nervoasă dă un spectru deosebit de iradiatiune, potrivit carac terului excitației nervoase. Analiza spectrală a permis să se lărgescă con cruzile fiziologiei clasice despre acți uile reciproce ale diferitelor secțiune ae sistemului nervos.

Acest raport a provocat discuții vii. Vice președintele Academiei, A. I. Abrikosov, terminând desbaterile cu privire la raport a arătat că cercetările care se fac la Institut poartă un caracter de inovație și deschid mar perspective în fața biologiei și a medicinel.

ETTA GANTI
magazin de textile
și stofe
Bd. Ferdinand 17. Tel. 15-04

Dela Charta Atlanticului la O.N.U.

In mijlocul focului și al prăpădului, PACEA s'a născut printr'o rugăciune...

Spre un ideal a cărui realizare se află în mâinile oamenilor

Un documentar de Sarin Varnicu

Perspectivile încep să se lumineze și originile și efectele războiului, al celui mare măcel pe care l-a cunoscut istoria se profilează tot mai clar. Ceea ce s'a afirmat la început cu timiditate, acum este un bun câștigat și anume că războiul și pacea au fost și sunt indivizibile, cu atât mai mult, cu cât suntem supraviețuitorii unei hecatombe în care s'au ciocnit deopotrivi interesul politic și economic.

Niciodată poate ea înainte, în timpul și după război nu s'a simțit interdependența atât strânsă între economie și politică. Omnipotenta a parcurs până în 1939 un adevărat proces de revoluție spirituală și economică, cu forme negative. Au fost vinse cu structuri deosebite în lume unele care au accentuat asupra poziției, altele care au accentuat asupra economiei, iar altele, poate mai aproape de ideal, care le-au îmbinat pe amândouă.

S'au făcut experiențe pe spinarea popoarelor, experiențe care au aruncat în mareșul căderii și în disperare ateorii, o generație întreagă. S'au colindat lumii de a-și crea făgașul propriu pe care să meargă au egnduit prezări cu tradiții, au prilejuit oameilor și popoarelor revizuirea conștiinței lor, o revizuire structurală, deoarece în unele părți transformările se produceau mai repede, decât însăși ingeniozitatea creierului omenesc.

Dar războiul și în special ceea ce s'au pregătit în timpul războiului căzutele din cneclarile diplomatice, despărțite prin zone de foc între ele au adus un aspect nou lumii. Poate nici nu ne dăm esama că trăim revoluții tot atât de mari ca acelea ale creștinismului, ale importanței marilor despartiri geografice, ale renasterii sau ale marii revoluții franceze.

În cele ce urmează vom încerca să prezentăm etapele păcii, așa cum au fost prezărite în timpul războiului

privind perspectivele de dincolo de fum și foc, cei doi oameni își încep conborevirea lor întonând veche rugăciune anglo-saxonă: Înainte soldați al crăștinătății.

A fost un moment unic în istoria lumii: doi oameni, singurii doi conducători de stat liberi amenințați de cele mai îngrozitoare furțiuni, redacțiază cel mai sfânt text, perché o emanatie a filosofiei platoniciene. Într-o lume în care primul și ultimul cuvânt îl avea tunul, moartea și distrugerea.

Iată epocalul text dela 14 August 1941:

undeva în Atlantic: Churchill și Roosevelt.

În mijlocul asaltului hienelor de mare germane — submarine — dar

Președintele Statelor Unite, Franklin Roosevelt și primul ministru Churchill, reprezentând guvernul Majestății Sale al Regatului Unit, întâlnindu-se pe mare, socotesc potrivit de a face cunoscut anumite principii comune în politicile naționale ale țării lor respective, pe care ele își întemeiază speranțele lor pentru un viitor mai bun al lumii.

1. Țările noastre nu urmăresc nici o mărire teritorială sau de altă natură.
2. Ele nu doresc nici o schimbare teritorială care nu ar corespunde dorințelor liber exprimate ale popoarelor interesate.
3. Respectă dreptul tuturor popoarelor de a alege forma de guvernământ sub care vor să trăiască; și doresc ca drepturile suverane și de auto-governare (self-government) să fie restituite celor ce au fost spulsați cu forța de aceste drepturi.
4. Își vor da toate străduirile mărturisind respectul ce se cuvine obligațiilor lor existente, de a face ca toate statele mari sau mici, victorioase sau învinse, să poată avea acces, în condițiuni de egalitate la comerțul și la materiile prime ale lumii, care le sunt necesare pentru prosperitatea lor economică.
5. Dorește de a face să se ajungă la cea mai completă colaborare între toate națiunile îndomeniul economic, cu scopul de a asigura tuturor un nivel îmbunătățit al muncii, progresului economic și securității sociale.
6. După distrugerea finală a tranșei naziste, ei speră să vadă stabilită o pace, care va permite tuturor națiunilor de a locui în siguranță în teritoriul propriilor lor frontari și care va constitui pentru toți oamenii din toate țările asigurarea, că vor putea trăi în libertate.
7. O asemenea pace va trebui să permită tuturor oamenilor de a traversa mările și oceanele fără nici o piedică.
8. Credem, că toate națiunile lumii, pentru rațiuni atât realiste cât și spirituale trebuie să ajungă la pășirea întrebunțării forței. Din moment ce pacea viitoare nu va putea fi menținută, decât armamentele terestre, navale sau aeriene vor continua să fie întrebuințate de către națiuni, care amenință sau ar putea amenința cu agresiunea în afara frontierelor lor; dezar-

(Continuare la pag. 12)

In mijlocul flăcărilor, se construiește pacea...

Data de 1 Septembrie 1939 a fost un sfârșit de epocă, după care a urmat locul care a ars multe tradiții, iar a doua omenirea privind unități proprii război, începu să renască.

Se spusă o modă veștă că Polonia a fost cauza războiului. Dar dacă nu ar fi fost coridorul dela Danzig războiul tot ar fi izbucnit. Aceasta nu înseamnă că suntem stăpâniți de o concepție fatalistă când vorbim de domeniul atât de stăpâniți de imponderabile ale poziției externe, ci mai mult de o concluzie tragic-firească că trebuia să urmeze când Europa a fost supusă economicește totitarismului autarhic german. Aceasta dovedește încăodată că Europa este indivizibilă, că nu poate fi exclusivistă. Ea poate progresa numai dacă barierele spirituale, între pătrunderea intereselor este respectată și sprijinul reciproc dintre state, în toate domeniile, se acordă fără gânduri piznase, de domingre.

Europa este un bun comun al tuturor Europeilor, terenul ferti în care orice sămânță bună și — din nefericire — adeseori rea, prinde viață. Este poarta destiniilor și acela de a prezenta aspectele unei unități perfecte, dar să și submineze propriile ei creații, în alt fel, mitologia, stăpânește încă Europa.

Ceea ce a voit Hitler când a început războiul a fost creșterea unui hinterland din Europa pentru, cuceririle sale izvorâte din concepțiile lui Frederic cel Mare și Bismarck. Hitler voia să transforme unitatea de gardire de acțiune și de colaborare europeană în domeniu de tranșe politică și economică agastă.

De partea cealaltă a taberei Anglia, Statele Unite și Uniunea sovietică, ve neam cu principiile lumii libere.

Și într-o epocă în care cel mai negre gânduri prindeau teren, când ar-

mata engleză fusese eliminată din Europa, când Franța așeza sub călcăul nazist, când Europa întreagă era la dispoziția Germaniei hitleriste, când ultimul stat european Uniunea sovietică, fusese atacat și câmpurile ucrainiene se cutremurau sub serășnetul tancurilor, când Japonia pregătea loviturile împotriva Statelor Unite și a întregului spațiu asiatic de răsărit, când ruguri, foc, fum și prăpăd incinaseră lumea, doi oameni se întâlnesc

Așa arată Germania împărțită în cele 4 zone

Sărbătoarea păcii: Crăciunul

Crăciunul — ultima sărbătoare mare a anului vechiu, ultima și cea mai substanțială pauză înainte ca omul să se ia la barță cu un an nou — trăiește în amintirea noastră a tuturor sub forma visului pe care în zadar îl căutăm în prezent și în viitor. Nu găsim niciodată pentru că el e legat de sufletul nostru, de sufletul copilăriei noastre trecute, peste care a trecut viața și au trecut două răboaie, hășpricdu-l, îmbătrânindu-l.

Crăciunul — indiferent dacă la-m sărbătorit în belșug sau uitându-ne cu jind la darurile dela masa celor bogati — a fost în sufletul nostru Crăciunul a fost și a rămas sărbătoarea familiei, deci sărbătoarea păcii, căci numai în timp de pace și deci de liniște, se pot aduna în jurul aceleiaș moșe — sărbătorească sau îmbelșugată — toți membrii aceleiaș familii, domni și țărani, toți de spiritul misterios al tradițiilor, scolare intrate în sânge odată cu laptele supt la sânul mamei. Călin dele, Steaua, Vitezele, cântate cu glasuri cristaline de copii, coplesiti de simțitate și solemnitate aerul pur și plăcător al iernei și abur imaculat al zăpezii ce acoperă totul cu un val argintiu, — toate împreună — și imprimă și azi sufletelor curate — o ciorăvă de pezie nepretuită și neuitată a Crăciunului.

S'a întrebat oare cineva de ce s'au dăruit — de atâta timp — astfel de jucării copiilor? Poate da, poate nu. Dar cel ce a făcut-o mai înainte, nu s'a gândit că le otrăvește sufletele. S'au făcut-o intenționat, ca să infiltreze în sufletul nevinovat al copiilor sentimente răboiice pe care să le valorifice în favoarea cine știe cărui propaganditor de puțin uitat? Dacă a făcut-o conștient — a fost un criminal — scipul și la ajuns. Dovadă cele două răboaie din ultimul sfert de veac. Și influența a fost atât de covârșitoare, încât nimeni nu și-a dat seama ce paradox îngrozitor — și periculos, dacă putem spune așa — constituia dăruirea de Crăciun — SĂRBĂTOAREA PĂCII — a unor jucării ce simbolizau distrugerea ruina, mcarrea asasinului în masă, în loc să se facă daruri care să sugereze pacea, înfrățirea tuturor oamenzilor; să sugereze efortul comun al tuturor în folosul tuturor. Daruri care să infiltreze în suflete dragostea și iubirea de om și de frate, viața în fertilitate și belșug a tuturor, pentru ca toți și împreună.

Voi, acum copiii,
 Și voi, tati părinților,
 Sătați și cântați și vă bucurați
 Cu pășterii împănate
 Să ne facem voie bună...

Cu toți la fel — cum spun și colindele noastre bătrânești, care toate absolut toate au un caracter precis pacifist — când

Veste minunată
 Din Betleem ni se arată!

Să schimbăm deci darurile ce le dăruim de Crăciun, pentru a transcrie, ma această sărbătoare a familiei, a păcii, în cea ce a fost în urmă cu veacuri — și în ceia ce va trebui să fie în lumea nouă a cărei zori au început să ni se arate — în sărbătoarea iubirii de oameni, pentru care Cel a căruia Naștere e stăpân, s'a sacrificat. În adevărata sărbătoare a păcii, așa cum ne arată și drumul pe care l-au luat lucrările merite să curmo defăimativ starea hactică lăsată de război.

Și atunci, Crăciunul își va recăpăta — pentru mic și pentru mare — semnificația lui adevărată. Dar și farmecul de nedescris al acestei sărbători pe care toți îl purtăm în suflet și am mai vrea să-l trăim odată. Atunci ce mindele care azi ni se par — poate —

demodate prin raritatea lor, vor fi din nou vii și emoționante și noi vom putea urmări iarăși, când
 Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge urăș
 Pe cei
 Trei crai dela Răsărit
 Ce spre stea au călătorit...
 „Iarna copilăriei noastre — oare de ce numai emile din copilărie sunt frumoase și numai în ele ninge domol, cu fulgi mari și rari? — vor fi iarăși vii, iarăși fermecătoare, iar pomul de Crăciun — verde — va împodobi și va bucura toate, absolut toate casele... Să ne mai fie copii triști, să nu mai fie copii fără daruri, să nu mai fie copii care să culgă — după Crăciun — vreun brad aruncat dintr-o casă bogată și să-l împodobească — săracășos — cu lămpi colorate și coji de nucă... Să fie un Crăciun — la fel pentru toți și îmbelșugat pentru toți... Mulțumirea să stăpânească toate sufletele, iar lunătățile pământeste să fie la îndemâna tuturor...
 Atunci cozonacul va miroși a cojindă bătrânească Steaua va străluci mai puternic decât podșubele bradului, zăpada va fi mai albă, decât în vis, frigul mai puțin pătrunzător, cerul mai albastru și oamenii mai buni... Va fi Crăciun adevărat, va fi Pace adevărată!”

ELECTRON
 Ing. I. Mureșan și I. Kaimăr
 Intreprindere de electro-
 tehnică și radio
 Strada Brătianu nr. 1.

POZOLINOM
 fabrică de vopsele, lacuri și produse chimice
 ARAD
 Produce:
 Tot felul de vopsele, praf, lacuri și chit pentru geamuri pentru cea mai bună calitate.

STICLARARAD
 S. Schwartz și D. Thenarholtz
 comerț de sticlă cu ridicata
 Biroul:
 bd. Carol 20. Tel. 16764.
 Magazin:
 bd. Reg. Ferdinand 40.

FRAȚII KLUG
 întrepr. de înmormântări.
 Arad, b. Reg. Ferdinand 37.
 Telefoane:
 Arad 14.30. Ar.-Nou. 20.22.

„OGLINDA”
 atelier pt. prelucrarea sticlei
 ARAD, str. Episcopiei nr. 43
 Tel: 14-17.

Apelul U.S.I.C.-ului catre Comercianti din Arad si judet

Tara noastră trece în momentul de față prin împrejurări deosebit de grele.
 După lipsurile provocate de flugul războiului, care a bătut întreaga omenire, o secetă necrutătoare a pus în față pentru a doua oară regiuni întinse ale țării.
 Aproape 2 milioane de suflete: femei, bătrâni și copii, sunt scutiți pieririi dacă nu vom organiza din timp și cu toate mijloacele salvarea lor.
 Iarna bate la ușă!
 Ajutorarea grabnică a celor amărâți de urgia frigului și foamei, reprezintă chemarea supremă a clipei de față.
 Asociația noastră a obținut din partea Comendamentului Uniți pentru Ajutorarea Regiunilor Lovite de Secetă, aprobarea ca organizarea contribuțiilor publice din Securaș comorțului al acestui județ să rămână în sarcina exclusivă a organizației noastre.
 Echipe speciale de comercianți va vor vizita spre a primi obolul Dra. Comercianți din Arad și Județ!
 Faceți ca totdeauna dovada înțelegerii înaltei comandamente ale solidarității, patriotizmului și înălțărilor de onoare.
 Dați contribuția voastră neprecuțită pentru cei loviți de secetă!
 Dați cu toții, dați mult și dați repede echipelor de comercianți ale asociației noastre.
 Președinte: (ss) Aurel Divin.
 Secretar general: (ss) Lányi Gh.

Vizită la fabrica IFA

(Urmasor din pag 3-a)
 În primul rând, cantina. La un preț derizoriu, la o sumă care astăzi nu mai este nimic, muncitorii și funcționarii primesc o hrană substanțială. Suplimente speciale de lupte și grăsimi primesc cei care lucrează în atmosferă de otrăvă a spălătorilor și vopsitorilor.
 Unul din cele mai exemplare dispensare muncitorești din țară tot la IFA o întâlnești, alături de clubul tineretului, de căminul de zi pentru copiii muncitorilor.
 Iar una din cele mai mari realizări, un stadion care poate nu are pereche în țară, a fost construită astă-vară pentru echipa sportivă care — ca și fabrica — este în fruntea clasamentului sportiv al campionatului de fotbal.
 IFA a vol: totdeauna să fie în frunte și IFA este în fruntea tuturor uzinelor textile din țară, fie că este vorba de producția, fie că este vorba de realizări sociale pentru clasa muncitoare, fie că este vorba de sport.
 Și aceasta se datorește în primul rând muncitorilor și funcționarilor secundari de către o conducere și o direcțiune care nu precupește nimic pentru ridicaarea muncitorimii.
 V. LOVIN

Industria Agricolă Arădană S. A. Arad

„Molmeta” Edmund Molnár
 COMERȚ TEHNIC ȘI IMPORT
 Strada VASILE ALEXANDRI 6. Telefon: 30-64.
 Mașini, Articole tehnice, Oțel „Martin”, Scule semi-fabricate de metale. Pompe centrifugale

Import, export și... contrabandă

- Cum se fac operațiunile comerciale între țări -
- Când lipsește încrederea - Greutăți, greutate și iar greutate -

Pe piață și în diferite magazine au început să apară lucruri și articole pe care nu le-am mai văzut de când căca legiștii antonescieni ne-a aruncat țara în brațele hitlerismului și ne-a împins într-un războiu nefiresc și în jure. În același timp, ziarele anunță din când în când, la rubricile lor economice, că s-au aprobat anumite importuri prin compensație adică în schimb unor exporturi dela noi.

Natural, importurile pe baze de devize din disponibilități proprii celor care au participat în străinătate, s-au făcut, dar numai în cantități mici. Iar despre importuri pe baze de devize liber și clar, nu se poate vorbi încă acum. Așa că rămân utilizabile numai importurile prin compensație.

Dat fiind că tehnica acestor fel de operațiuni comerciale e cunoscută nu mai de un mic număr de specialiști ne-a determinat să prezentăm câteva din operațiuni și să prezintăm câteva din aceste operațiuni prin compensație — utilizate aproape toate țările europene și practicate — afară de cazuri rare — numai dela guvern la guvern pentru acoperirea unor necesități de etat. Dar nu spre asta de afaceri vrem să o prezentăm ci felul în care se fac de către particulari — adică de către firme comerciale constituite în acest scop sau de către comercianți care lucrează, în acest domeniu pe cont propriu.

IN PRACTICĂ

Să pornim deci și să luăm exemplul două articole cunoscute, — sare și articolele electrice. Sare avem noi și articolele electrice are Ungaria.

Dacă o firmă de import și export vrea să aducă articole electrice din Ungaria, la contact cu firma respectivă și stabilește acordul: atât cantitate de sare pentru atâta cantitate de articole electrice. Odată acordul stabilit, fiecare firmă în parte se prezintă cu actele justificative la ministerele respective și economiei naționale, solicitând autorizațiile convenite: firma românească pentru autorizația de

cumpărare a sării și pentru exportul ei, apoi aceea pentru importul articolelor electrice. Firma ungară la rândul ei, va solicita autorizații identice pentru cumpărarea și exportarea articolelor electrice, cum și pentru importul de sare.

CINE DĂ MAI ÎNTAI?

Fiecare firmă va primi autorizația solicitată cu condiția, ca exportul să nu fie efectuat înainte ca importul de schimb să fi intrat în țară și lucrul să fie certificat de funcționarul punctului de vamă respectiv cum și de organele Băncii Naționale respective. Aceasta înseamnă că sarea nu va putea eși din țară decât după ce vor intra articolele electrice cumpărate din Ungaria. Nu pot intra în România decât după ce a sosit acolo sarea, și după ce lucrul acesta a fost dovedit în mod oficial.

Deci din aceste afaceri lipsește elementul principal al legăturilor comerciale: încrederea.

Ce-i de făcut în cazul acesta?

E nevoie ca firmele să pozeze două magazine, una de fiecare țară, să desce și să încarce marfa, ceiace costă parale, apoi să recurgă, la fel de fel de aranjamente pentru a nu cădea în contravenție, căci cu funcționarul vamal nu e de jucat.

GREUTĂȚI, GREUTĂȚI

Greutăți și pierderi de timp care întârzie sosirea mărfurilor atât de necesare atât în cât și la noi. Și cine plătește? Toț bietul consumator. Mai cu seamă că operațiunile durează timp îndelungat, timp în care prețurile au proslut obiceiu de a crește, astfel că afacerea, de multe ori, nu mai e afacere pentru nimeni.

Sperăm însă că acest fel de afaceri — caracteristic timpurilor de după războiu, când depozitele de devize ale statelor și băncilor naționale sunt epuizate, lipse și diferențelor diplomației normale și diferențelor de curs a valutelor naționale — va înceta odată cu semnarea tratatelor de pace dată după care legăturile diplomatice vor fi restabilite și stabilizarea banului va fi făcută.

IN UMBRA LEGALITĂȚII

Până atunci greutatele de setul acesta vor continua, dar în umbra lor, contrabanda va înflori. Da, pentru că alături de aceste afaceri de import și export legale, se practică delungul întregii frontiere cu Ungaria, un amplu comerț de import și export clandestin, care cu alte cuvinte se numește contrabandă.

Sunt prin satele aceste, o seamă de jucători care au proprietăți în Ungaria și alții acolo, care au proprietăți aici. Pentru a-și putea lucra pământul, autoritățile le-au acordat — și le acordă — permise de trecere a frontierei valabile câteva zile. Înșă o parte din acești agricultori — oameni din două țări! — nu se mulțumesc să-și lucreze numai pământul, ci profitând de lipsurile de aici și de dincolo, se au gândit, ca prin puțerile lor să le... amelioreze. Și atunci au cumpărat aici tot ce lipsea dincolo fără a se uita la prețuri, pentru că dincolo le vindeau cu prețuri înșușite. Iar de dincolo, cumpăram — tot fără a se uita la prețuri — tot ce lipsea dincoace și le vindeau la bursa neagră de aici, tot cu prețuri înșușite. S'a pornit deci un val de sare, petrol, țigări, etc. spre Ungaria, iar de acolo încoace au pornit valurile de zahăr, becuri, textile, etc.

Operațiunile aceste se repetă în fiecare noapte, când începând dela 3-4 dimineața ulițele satelor de frontieră buruje de căruțele ce pleacă și care vin, iar cei ce dorm sunt treziți de scârțâitul căruțelor prea încărcate.

Câteodată, căruțele aceste duc și alți amatori de a trece în străinătate, dar riscul e mare și „mărginașii” nu se prea încercă în astfel de afaceri, așa că „stremitii” trec pe cont și risc propriu, dar câteodată plătesc îndrăzneala cu viața, cum s'a întâmplat și săptămâna trecută.

Sunt aceste, stări de lucruri amare, despre care multe ar fi de povestit, dar credința că ele vor dispărea în curând, ne face să nu ridicăm vălul ce le acopere.

RABAG

Fabrica de ciorapi
Simion Albu

Ciorapi de mătase de dame din fir de mătase vegetală.

Strada Ecoului nr. 1 a)
Tel.: 10-04.

Toate articolele electrice dela:

Electrotehnica Română

Ing. GEORGE ȘINCAI
B-dul Regele Ferdinand nr. 5
Tel.: 13-15.

I. TULBURE

Întreprindere de lucrări cu geamuri :- Atelier special pentru clădiri.
Bd. Regele Ferdinand nr. 43

„Flora”

Fabrică de rom și licheoruri
S. A.

Bulev. Regele Ferdinand 33
Tel.: 11-41 și 11-42

Succ. M. FISCHER

Propr.: **NEY ȘTEFAN**
magazin de sticlărie și porțelanuri
— en gros și en detail —
Bulev. Regina Maria nr. 28.
Tel.: 19-79

Pentru familie, oaspeți călătorie și excursie, Aperitive și beuturi dela:

Bufet Rapid
Proprietar **P. RUJA**
Str. Vasile Alecsandri nr. 1.

„Ilie MOTIU”

POSTAVARIE-TEXTILE

Telefon: 22-41

Piața Avram Iancu nr. 19
:: Magazin de încredere ::

„Doina”

LUDOVIC GOLDSTEIN

Textile, Tricotaje, Moda
Bulev. Regina Maria nr. 26

Brutăria „Ileana”

Propr.: **Diaconescu Șerban**
Cal. Dr. Suciu 35. Tel. 25-16.
Urează clientelei sale
Sărbători Ferice!

LEOPOLD BRENER

FIERĂRIE

Arad, Piața Avram Iancu
(Casa Urania)

Mihai Weisz

Croitor

Strada Petran (Pal. Földes)
Tel.: 21-03.

COLOMAN CZISZTER
tâmplar

Cal. Bihorului 24. Tel. 28-89.
Lucrări de tâmplărie: uși și ferestre, mobile, garnituri de bucătărie, camere combinate și rolete Esseling, Prefurile convenabile!

„FOCUS”

DEPOZIT DE LEMNE

Tel. 28-91

Piața Ștefan Cel Mare 10.

F A G A G O

salon de pălării
Bd. Regele Ferdinand nr. 15.
SĂRBĂTORII VESELE!

Probleme și aspecte din Anglia laburistă

O nouă mașină britanică pentru asanarea terenului

Un inginer din Regatul Unit a inventat o mașină ce va juca probabil un rol foarte însemnat în asanarea terenului deținut de Marea Britanie. Ea va prelucra 7000 metri pe zi adică aproape 4 mile și jumătate. Prețul ei este de zece ori mai redus decât cel al așanării manuale.

Săptămâna trecută s-a făcut o probă pe un teren foarte nefavorabil — o intradere mare de bălți și jurbă adâncă, complet inutilizabilă pentru oameni și animale. Mașina și-a erodit drum prin teren, tăind în urma ei fășii curate, cu lățimea de 20 toți la suprafață și 12 toți la fund, laalte de 21 toți într-un timp foarte scurt. Un sistem perfect de irigație a fost stabilit apoi a curs din turbă și fiecare canal funcționa admirabil.

Un fermier vorbind despre mașină a spus: „Dacă lucrăm așa, vom putea să vom de numărul de oi de hectar, în loc de numărul de hectare la o caie.”

Această mașină remorcată de un tractor, este compusă din două discuri înfilate, armate de un piug enorm și așchi protectoare. Caracteristica ei cea mai importantă este faptul că controlul adâncimii este automat astfel încât gradul irigației rămâne constant, chiar dacă terenul este inegal.

Inventatorul, dl James Dunbertson din Buggat, Lankshire Scoția, a fabricat până acum 80 mașini. Cele mai multe dintre acestea lucrează în nordul Angliei.

Înfăptuirile și politica guvernului laburist

Ziarul laburist Daily Herald scrie: „La alegerile parțiale poporul britanic a avut ocazia să dea un nou vot de încredere guvernului laburist pe care l-a ales anul trecut. Acest guvern este primul în 70 de ani care n'a pierdut nici o alegere parțială în primele 12 luni de când este la putere. Care este oare motivul acestui extraordinar manifestări de sprijin popular, în ciuda tuturor dificultăților și nemulțumirilor, care a încurajat și inspirat pe Ministrii laburisti în admirabilele lor înfăptuiri? Primul motiv este că actualul guvern a făcut mai mult decât oricare altul a extinde realitățile libertății omului în țara noastră. Sub guvernele conservatoare din trecut, cu două milioane de oameni șomând cronic, circa trei sau patru milioane de bășchet și femei trăiau în familii cărora le lipsea dreptul de a lucra, dreptul de a câștiga, dreptul de a cumpăra haine și alimente pentru copiii lor, dreptul de a trăi cu speranță și de îmbătrâni în pace.

Astăzi, în timp de pace, nu există decât foarte puțin șomeri, și marea Lege a Asigurărilor Naționale, cu pensiuni de bătrânețe mai mari, alocații familiare și avantajii de tot felul, a adus suprema binecuvântare a libertății de lipsă la milioane de oameni care n'au cunoscut-o niciodată.

În al doilea rând, guvernul laburist se bucură de încredere pentru că este primul guvern al poporului în istoria noastră, și pentru că dă pe mâna poporului bogăția și puterea națiunii, pentru ca acestea să fie înfăptuite în trebuințate spre binele poporului.

În al treilea rând, guvernul laburist a arătat că poate transforma și dirija viața economică a

Marel Britanii mai bine decât orice guvern din trecut.

Marea muncă a reconversiei a făcut progrese aproape fără nici un fel de dezordine industrială, și mărfurile scesesc acum în magazine.

Iată ceea ce Sir Miles Thoms, Vice Președintele organizației Nutfield, care nu este socialist, a spus după ce a fost în America: „În momentul de față, situația turbulentă din America înfăptuită pe industria britanică, și îi fac să fie recunoscători că progresele lor necazuri cel puțin constau numai din neînțelegeri între gentlemen”.

Ziarul de stânga Reynolds News, discutând politica externă britanică, susține că în rândurile laburistilor există „o loia lăsată profundă, care dă posibilitatea ca deosebiri de vederi a-prinse dar cinstite să fie discutate fără a pune în pericol unitatea de bază a mișcării laburiste. Noi nu credem în blocuri sau grupuri de puteri, dar credem că între Marea Britanie și cialistă, Rusia socialistă și țările din centrul și Estul Europei care au adoptat în mod brevocabil principiile economice socialiste există o identitate de interese fundamentale care depășește deosebiri politice. Marea Britanie are amintiri nemuritoare a ajutorului generos dat de poporul american în momente de pericol. Noi admirăm marea lor ca pacitate tehnică, și privim cu speranță la liberalii americani. Ne amintim că Dl. Henry Wallace a dat lumii lozincă cea mai bună a războiului. Secolul omului obișnuit. Dar, în calitatea ei de partner principal între națiunile socialiste, Marea Britanie este puternică prin propriile ei resurse și prin maturitatea politicii că a poporul ei”.

Contrastul între problemele și realizările muncitorimii engleze și americane

Ziarul laburist Daily Herald, comentând favorabil problemele și realizările muncitorimii din Regatul Unit, în contrast cu acelea din Statele Unite, susține că „refuzând să renunțe la controlul prețurilor și împiedicând cu hotărâre urcarea costului vieții, mișcarea laburistă din Marea Britanie a reușit, în ciuda tuturor dificultăților, să evite conflicte economice și industriale care bântuie acum în Statele Unite. Remarcabila noastră restabilire este datorită în mare parte pacii industriale care a domnit în ultimul an, sub guvernarea laburistă, și această restabilire a progresat acum mult mai mult decât își dă seama opinia publică. În momentul de față, există mult mai mulți lucrători în industria britanică de articole de consum decât oricând în trecut, în timp de pace. Nu numai exportul dar și întregul randament al industriei de articole de consum funcționează acum la un nivel record în timp de pace. Lipsuri, ca acela al otelului, sunt mai ales datorite actului nivel record al producției. În prezent, industria britanică consumă mai mult fier, otel, aluminiu și alte metale decât oricând altă dată în timp de pace.

Iată un record de care orice cetățean al Marel Britanii are dreptul să fie mândru, și el e datorit în mare măsură existenței în țara noastră a unei mișcări sindicale democratice și organizate, a cărei lipsă în Statele Unite a dus la atâtea dezastru și gâlceavă.”

RESTAURANTUL
„Mărășești”
Strada Mărășești nr. 29
Propri.: TIBERIU CHEREȘES
Urează:
SĂRBĂTORI FERICITE!

Șimandan Ioan
STRUNGAR ÎN LEMN
Strada Greceanu nr. 4.
Urează:
SĂRBĂTORI FERICITE!

LUSTRAGERIA
Mariana
vopsește cu aparate speciale: poșete, batoane de piele, mătasi.
Strada Ion C. Brătianu 11.

„Vin Comert” s. r. l.
Petrovan, Stern, Naschütz, Heim
Depozit de VIN și de BERE
Bd. Regele Ferdinand nr. 9.

Creditul pentru întreprinderi electrice
UZINA ELECTRICA ARAD

Bono și Comp. Arad
EXPOZITIA: B-dul Regina Maria 22, Tel.: 1626.
FABRICA: Str. Grigorie Comșa 15. Tel.: 20-42.
Mobile de arta, tapiterie, aranjamente de interior

Bodega „EX”
Totfelul de băuturi spirituoase și vinuri excelente
Propri.: TERENCE CIUCURȚA
ARAD, Strada M. Eminescu nr. 1
Urează:
SĂRBĂTORI FERICITE!

„Mignon”
Berg Rudolf
Specialități de zahăricale
Arad
Strada M. Eminescu nr. 1

Teodor Augustin
comerciant de textile și mărunțisuri
PANCOTA JUD. ARAD
Sărbători vetete și An Nou fericit!
urează clienților, cunoscute!

Aurel POPESCU
măruntisuri, fire, galanterie, mode, manufactură tricotate
C. Brătianu nr. 2.

Iuga Ioan

BLĂNAR

Strada Ioan Meşianu nr. 11

„Pirpa“

Textilă și manufactură en-gros și detalii
Proprietar: OLARIU S. IOAN
Strada Brătianu 9.
SĂRBĂTORI FERICITE!
urează clienței.

Nicu

Munteanu

RESTAURANT

Calea Șaguna nr. 26-28

ATELIER ELECTRIC

Contact

Propri.: BAROTH ADALBERT
Strada Episcopiei nr. 12.
SĂRBĂTORI FERICITE

Serkovits Francisca

aurar și bijuterii

Strada I. C. Brătianu nr. 2-4
Tel.: 20-75.
SĂRBĂTORI FERICITE

DEPOZIT de ZIARE,
LIBRARIE și
PAPETĂRIE

Constantin Dodoncă

Str. Eminescu 6 — Tel. 21-39
Urează onoratei clienței
SĂRBĂTORI FERICITE

ASTRA

Fabrica de vagoane

Arad—Brașov—Orăștie

POPA ILIE

bazar, galanterie și textile
Pița Avram Iancu nr. 17.

I. Hampel

CROITOR

Str. Vasile Alecsandri nr. 5

Gh. RADU

Strada IOSIF VULCAN nr. 1.
Urează:

SĂRBĂTORI FERICITE
prietenilor, cunoscuților
și clienței.

Niesz Hugo

FABRICĂ DE PIELE

ROTOR

P A N C O T A

Mocuța Gheorghe

CROITOR

Strada Brătianu nr. 9.

Borlodean Gh.

și

Sida A.

ceasornice și bijuterii

Bulevardul Regina Maria 10

Frații

APPONYI

cea mai elegantă casă
de modă bărbătească

•• Vis-à-vis cu Primăria ••

FARMACIA

STRELICOVSKY

Strada Mihail Eminescu nr. 1.
Tel.: 17-86

RESTAURANTUL

Continental

Proprietar: P. MOLDOVEANU

Piața A. Iancu 10

Vernicec

FABRICĂ DE SĂPUN

articole cosmetice și fabrică
de lumânări

ARAD, Strada Brumărel 9 a.
Tel.: 10-87, 24-44, și 25-20.

MUSCHONG

JIGLA CARAMIDA

Reprezentanța: chimote,
Parchete, izolatoare de construcții

Dr. VALKO str. E. Teodorescu
Tel. 21-91.

Construcția

Intreprindere

de

construcții

STR. IOSIF VULCAN Nr. 3.

Ioan

Gârda

primește OREZ pentru
decorare

Bd Regele Ferdinand 40-42

Tel.: 13-04, 18-04

Dimitrie

Constantin s.n.c.

Textil en-gros

Piața AVRAM IANCU nr. 10.

Banca

Ardeleană S.A.

Sucursala Arad

»TEBA«

Uzinele Române
Textile S. A.

A R A D

Cel mai frumos

VOPSEȘTE

CURĂȚEȘTE

Carol

Markovits

Vopsitor și curățitor de
haine chimic

Str. Duca Nr. 7

Oamenii din dosul gratiilor...

Cum își petrec viața deținuții din penitenciarul Arad

Penitenciarul din Arad este unul dintre cele mai moderne instituții de acest fel și mai bine organizate din punct de vedere economic din toată țara.

Această instituție este un câmin al răsfățaților care, deocamdată sunt excluși din societatea omenescă. Accentuez asupra cuvântului „deocamdată”, întrucât în această închisoare sunt foarte multe elemente bune, care încă pot fi folositoare societății. Aici, ei trăiesc ca o familie mare cu 286 membrii, compusi din oameni rătașiți, certasi cu morala publică. Capul familiei acesteia este directorul penitenciarului d. Aurel Cheliu, care conduce cu multă pricepere și energie instituția aceasta atât de importantă. De-a are o fire modestă și populația și acestui fapt se datorează că în penitenciar domină spiritul omenesc. De-a nu consideră pe oamenii de sub ordinele sale ca pe niște pușcăriși, ci ca niște oameni care au greșit, străduindu-se să-i îndrepte.

Directorul are drept colaborator pe d. subdirector Anton Canca și pe contabilul Ion Vulpe.

Înainte de Crăciun am făcut o vizită la acest penitenciar. Fiind însoțit de d. subdirector. Când am intrat pe ușă, ne-a primit o cupoie mare, monotona, cu o liniște morământă și această atmosferă a creat o impresie puțin neplăcută. Dar să trecem pe ste chestiunile sentimentale și să vizităm atelierul și celulele, unde sunt deținuții.

În subsolul penitenciarului se află atelierul de cofetărie, bucatăria. La atelierul de cofetărie lucrează aproape 50 de deținuți care fac tot felul de cofete, ca: damigeană, geamantane de călătorie etc.

De aici am plecat în atelierul de pantofărie, unde lucrează doi deținuți care sunt condamnați pentru diferite furturi. Ei sunt meseriași foarte buni și execută tot felul de panofi, chiar pentru particulari. La croitorie lucrează Anton Petre și Vasile Bărdariu. Primul condamnat la 4 ani de închisoare și Vasile Bărdariu la 3 ani de închisoare corecțională pentru furturi, respectiv pentru complicitate și abuzare.

Imediat lângă aceasta este frizeria. Nu o putem jigni cu termenul de atelier, fiindcă este un salon aranjat cu faianță, modern, igienic așa cum nici în oraș nu există. Aici, sunteți primit de clienții Ion Moklovan și și Ilie Crișan, ambii executând o pedepsă de câțiva ani pentru fapte infamante. Clienții frizeriei sunt în mare parte magistrați și clienții justiției, care nu numai că sunt serviți mai bine ca oriunde în oraș, dar și taxa este mult mai redusă.

De aici, am plecat la tapiserie, unde lucrează un tip lombrozian, Ion Spetionan, hot de meserie, care a comis toate furturile pentru a-și satisface a numite porniri ale sufletului. Este condamnat la 5 ani temniță grea. El a săvârșit atâtea furturi, încât nici nu știe numărul lor. De meserie este țigărit, lucrează foarte frumos și tocmai acum a terminat două țigări. Purtarea sa este destul de bună. După felul obligator pe care ni l-a dat, când ne-a văzut a început să râdă: — Vă cunosc dela poliție, cănd am fost trimis aici.

Este în bună dispoziție și se simte relativ bine aici.

De altfel, el a mai executat peste 10 ani închisoare și nu se prea simte bine afară.

În atelierul de tâmplărie am întâlnit un om tenorocit, condamnat la 20 ani muncă silnică. În vârstă de abia 22 ani se numește Ignatie Baroth, condamnat pentru crimă de omor și jaf, comis în hotărârea Aradului, sub podul morții. Victima acestei crime a fost Ernest Fischer, cărciumar

din localitate, care în ziua de 17 Februarie 1942 a voit să treacă clandestin frontiera împedată cu Baroth și consoțul acestuia și anume: Pavel Bürger, Maria Molnar, Rozalia Huszar, Stefan Petrovski.

Fischer a făcut cunoștință cu acestă pe drum și, totuși, plecat spre frontiera dela Cărti, dar societatea lui Baroth a căzut să nu plice nimic atunci, deoarece vor cădea în mâna gâșterii. El s'au reîntors hotărând ca ziua următoare să plece totuși, fiindcă s'ar putea trece mai ușor. Așa a și fost. În zorii zilei pe la orele 5, totuși au pornit dar societatea lui Baroth a făcut un plan înainte ca să-l omore pe Fischer și să-l jefuiească și să plece cu punga la Ungaria. Când au ajuns în suburbia Gaj, în apropierea unui pod de moară, unul din bandă a spus lui Fischer că trebuie să se ascundă sub pod deoarece autoritățile sunt pe urmele lor. Fischer s'a ascuns sub pod și după acia Baroth l'a lovit cu o sticlă în cap, iar ceilalți l'au omorât și jefuit de 18 000 lei și 33 RM precum și alte lucruri de valoare. După crimă, criminalii nu au putut trece frontiera, fiindcă intradevăr autoritățile erau pe urmele lor și l'au reținut pe totuși. Numai Baroth a căzut în mâna poliției celălalt evadând din penitenciar în 1944 când au intrat Ungurii în oraș.

Această poveste m'a spus-o chiar Baroth, plângându-se că numai el stă închiis, în timp ce complicitii săi sunt în libertate undeva în Ungaria. Nu se plânge că o duce rău, dar are nostalgia libertății. E tâmplar de meserie și lucrează foarte frumos purtarea sa este corectă. La înfățișare nici nu arată ca un criminal o față subțire, tânără, o fire blândă.

În atelierul de perle unde se confecționează tot felul de perle, sef este deținutul Ion Crispan bășchet de soartă pentru că în pace de țară a avut o căsătorie cu doi prieteni și a ucis pe unul din ei. Căma s'a petrecut în București și a fost condamnat pentru ea la 15 ani temniță grea. A fost subofiter, prezentabil istet și acum, este unul din cei mai pașnici pensionari ai închisorii.

Tot în acest atelier lucrează, Victor Ispas care are de executat 10 ani de temniță grea pentru faptul că a provocat o rebeliune între arestații din

închisoarea Cărti Marșale din Timișoara aprinzând paturile, pernele și lucrând să evadeze.

La etajul I se află infirmeria închisorii: o sală frumoasă, aranjată cu confort, cu 6 paturi curate. Putem spune că nici la sanatoriu nu este mai modern ca aici. Căldura este din abundență și prim medic, închisorii dr. Dumitriu Beraru vizitează în fiecare zi pe bolnavi. În prezent sunt 6 bolnavi.

Lărgă infirmerie se află cabinetul medical la fel de bine aranjat cu unelte medicale moderne. Ajutorul medicului este infirmiera Ion Sârba.

Deosebită în această stare de perfectiune se află pălăria și bătă unde deținuții au baia de două ori pe săptămână.

De aici am plecat la o celulă nr. 42 unde se află măcelarul Gh. Pavea din Pitești, care într-o crimă la beție a ucis un plugar. Săpt pentru care a primit 7 ani de închisoare corecțională din care a executat 1 an de zile. În această vreme se mai află 3 luni cu o condamnare mai mică: alipii gătași.

Am vizitat apoi celulele temnelor dela etajul 3, despre care putem spune că sunt mai neglijente decât burbă, deoarece celule sunt în necurăție, într-o a din celele am dat de Jula, a Jula despre care am scris anul acesta mai multe articole. Acoastă escrivă a lucrat la surorile Rozsnyay din Pata Avram Ianca, unde a fost primită bine și gădușă pentru că la pierare să le jefuiească. Păgubățile au ajunsat că bijuteriile și lucrurile furate au fost în valoare de aproape un miliard de lei dar răscumțarea negă, spunând că este vorba numai de un milion și opt sute de mii lei. Hoția este îmbrăcată și acum în haine negre curate și nu lucrează nimic. Are speranțe că va scăpa — căci, după cum se știe — a fost condamnată la 1 an și jumătate închisoare corecțională. Făcând apel, așteaptă să fie emerată.

Am vizitat apoi o altă celulă unde se află excoarea Maria Cosmei care a lucrat atât în localitate cât și în țară. Este o hoție de oare, care a călătorit cu avionul, cu trenul unde a comis lovituri, iar când s'a pierdut dex teritatea a început să fure din prăvălii. Nici ea nu lucrează nimic, ci discută cu țevășele ei.

Penitenciarul mai dispune de un atelier de fierărie și un atelier mecanic unde lucrează mai mult deținuți atât pentru nevoile închisorii cât și pentru particulari. Deosebită penitenciarul mai deține 250 de jugăre de pământ de unde se procură toate alimentele.

Deținuții primesc dimineața ceai cu zahăr, iar la amiază, fasole sau varză, bine găte, gustose, iar săptămânal și carne. Seara au drept meșu toamnă sau supă. Rația de pâine este asemenea ca și în oraș, fiecare primindu-și rația sa.

Trebuie să amintim că penitenciarul are două capele una ortodox română și alta romano catolică unde se fac servicii religioase în fiecare Duminică și zile de sărbătoare.

O mare prăgăre domănie avem în ajunul Crăciunului, care se sărbătorește în cadrul tradițiilor, cu pom de Crăciun și cu colinde, unde vor asista toți deținuții, magistrați, procurori, și alți invitați din oraș.

Și într-o zi când fiecare va fi liber, după executarea pedepsei, fiecare se va gândi la zilele petrecute acolo, făcând că au învățat o meserie care îl permite să-și reia locurile țevă și munci dinstă și muncitori.

Rep.

„FEROCOMERT”
GHEORGHE PETICA
depozit de fierărie, articole tehnice, mașini și unelte agricole
PANCOTA
Sărbători vesele
An Nou Fericit!
urez clienților, cunoscuților.

Mester optician
T. VESZI
Str. Alexandru V. Tel. 25-59.

Andrei Leszay
Strada I. C. Brătianu nr. 2
Lucru de mână, imprimărie și prăvălie de măruri fericele
SĂRBĂTORI FERICITE

Tricotage
LUSZTIG & BERGER S. I. N. C.
B-dul Regina Maria nr. 24
Telefon: 28-88.

Bartok Eugen
aromate, coloniale, vopsele chimicale en-gros
Plaja Plevnel. — Tel: 11-61

Cele mai bune mâncări și beuturi delicioase, la
„Aro-Palace”
cafenea și restaurant
Propri. PETRE CODREANU

FABRICA DE OJET
Acetum
S.A.P.
STR. DOROBANȚILOR Nr. 14
Tel. 20-71.

Fogarassy Stefan
FABRICA DE MOBILE
ARAD
Strada Gh. Ionescu nr. 17.
Tel. 25-72.

„PHARMACEPOT”
Arad
Piata Mihai Viteazul Nr. 1
Tel. 14-18.

SCRIDON SILVIU
GREBLA IULIU
Proprietarii Restaurantului
„TAVERNA”
Urează:
SĂRBĂTORI FERICITE!
clientelei și prietenilor.

Industria forestieră
Bihoreana S. A.
Fabrică de Chereslea
și Parchete
ARAD-BOGSIG

RECHIZITE de BIROU,
jucării, Instrumente muzi-
cale, la:
„Ardealul”
Proprietar: FR. SANDOR
Librărie și Papetărie
(Vis-à-vis cu Prefectura).

Dela Charta Atlanticului la O.N.U.
(Urmare din pagina 6-a)
marea acestor națiuni este esențială în asigurarea stabilității u-
nui sistem mai larg și permanent de securitate generală. Vor
fi încurajate orice măsuri practice, care ar putea să ușureze
pentru națiunile iubitoare de pace sarcina epășătoare a arma-
mentelor.
FRANKLIN ROOSEVELT
WINSTON CHURCHILL

(Publicată la Casa Albă la 14 August 1941.
Acesta este documentul păcii, care
s'a răsucit din răgăciunea celor doi
oameni: înainte soldați cu creștină-
tăți.
Acesta este documentul zămisit un-
deva pe valurile Atlanticului într-o
epocă de întuneric, când norii cei mai
grei și mai sumbri zărnneau peste
cerul lumii, ca o permanentă primef-
dia, ca o urgie chisioare și distrugă-
toare.
Charta Atlanticului
Document uric care a deschis o
eră nouă în anul Domului 1941, el-
berând pe om de spaimile cavernelor
și înclăntă cu dubul dragostei, al
cărui drum nu duce la întuneric, ci la
lumină cea adevărată.

„Industria Practic Română”
Propri. ZEISSLER IOAN
Prelucrarea: articolelor CELULOID
Reperzentanțe: străine și indigene.
STRADA IOAN ROBU Nr. 6. Telefon: 15-15.

FABRICA DOINA
ROM, LICHEUR și COGNAC
In calități superioare și cele mai delicioase Băuturi.
Arad Str. Dr. I. Petran Nr. 1

Cumpăr TERMUSURI vechi, folo-
site, dar în bună stare
BUFETUL RAPID
Proprietar: P. RUJA
ARAD, Str. Vasile Alecsandri 1
SĂRBĂTORI FERICITE!

J. Pavel
INDUSTRIE CHIMICĂ
Strada Episcop D. Radu nr. 7.
Urează Sărbătorii Ferice!
tuturor clienților

Pasca Ioan
BLĂNAR
Strada Dr. Ioan Robu nr. 4.

CAPACE DE AUR
PENTRU CEASURI
Braun Alexandru
gluvaergiu
Str. Duca Nr. 9. — Tel.: 10-24
SĂRBĂTORI FERICITE

Drd. Ioan D. Seracu
ADVOCAT STG.
traducător și interpret oficial
pentru limbile engleză, ger-
mană, franceză și maghiară
pe lângă Tribunalul Arad.
Aut. prin decizia 2986—1946 a
Curții de Apel Timișoara.
ARAD, str. Ep. Ciorogariu nr. 13.
Tel. 2735.

Vasto-Motor
Atelier de reparații
pentru motocicletele
Propri.: S. Ing. STOICA VASILE
Strada Barițiu 19.
SĂRBĂTORI FERICITE!

SĂRBĂTORI FERICITE!
Eugen Kirschner
opincier de cauciuc
Str. Crișan nr. 1.
Telefon 27-70. Telefon 27-70

„Pietatea”
INTREPRINDERE FUNEBRĂ
Strada Eminescu 30
Execută: înmormântările
cele mai frumoase și ieftine

FABRICA
„Filco”
Propri.: C. FILOTI
Strada M. Kogălniceanu 45.

Stiaszny
FABRICA DE CALAPOADE
S. A.
ARAD
Fondată: în anul 1889

Koleza Alois
agentură Generală de Co-
merț cu Depozit de mărfuri
și coloniale en-gros
CALEA ȘAGUNA nr. 166.
(Tel.: 26-09.

„S T A R”
EMERIC MAIROVITZ
Str. Eminescu 14. Tel. 16-11.
Urează:
SĂRBĂTORI FERICITE!
onoratei sale clientele.

Riesel Avram
Atelier de oglinzi și
șlefuirea sticlei
Strada Iosif Vulcan nr. 1.
Urează:
SĂRBĂTORI FERICITE

Petru FOGARASSY
FABRICA DE MOBILE
Str. CNCU Nr. 14 — Tel.: 28-96.
Urează:
SĂRBĂTORI FERICITE!
onoratei clientele.

SĂRBĂTORI VESELE!
Lăptărie „IRENKE”
IRINA SEMANARU
Strada I. Gh. Duca nr. 18.
Telefon: 28-39

Cel mai frumos cadou de Crăciun este un PHILIPS-RADIO
tip 1947, care se poate cumpăra în SALONUL
Philips Radio
ARAD Strada Dr. Ioan Robu 2
nr. 25-27.

Cinema Forum Tel. 20-10 Repr. la orele: 3, 5, 7 și 9 seara.
Matineu la ora 11.30 dimineața.
Un PROGRAM EXCEPȚIONAL pentru sărbătorile CRĂCIUNULUI
DICKY ROONEY în cea mai mare creație a sa
Viața lui Tom Edison

ROYAL Telefon 19—33 Repr. la orele 3, 4.30, 6, 7.30, 9.
AZI, cel mai frumos film maghiar Dumineca la 11 Matineu.
Bărbatul ideal
cu: JAVOR PAL — SIMON ER ZSI — MAKLARY ZOLTAN —
și BILICSI TIVADAR